

Asia: VN/17595/2026

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi rokotuksista ja tartuntatautien ilmoittamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1 § Kansallisen rokotusohjelman rokotteet ja rokotukset

-

2 § Riskiperusteisesti annettavat kansallisen rokotusohjelman rokotteet

-

3 § Rokotukset Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa

-

4 § Rokotukset korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollossa

Tehy kannattaa ehdotusta, jonka mukaan korkeakouluopiskelijoille tarjotaan mahdollisuus täydentää kansallisen rokotusohjelman mukainen suoja jäykkäkouristusta, kurkkumätää, tuhkarokkoa, vihurirokkoa, sikotautia ja vesirokkoa vastaan. Lisäksi Tehy pitää perusteltuna, että riskiryhmiin kuuluville opiskelijoille tarjotaan rokotuksia influenssaa sekä A- ja/tai B-hepatiitteja vastaan. Tehy pitää tärkeänä, että influenssarokotteen tulisi olla saatavilla kaikille halukkaille opiskelijoille, ei pelkästään riskiryhmille, tartuntojen ehkäisemiseksi ja opiskeluyhteisön terveyden turvaamiseksi. Lisäksi on tärkeää, että opiskelijat ovat rokotettuja ennen harjoittelujaksoille siirtymistä.

5 § Rokottaminen

Tehy kannattaa 2 momentin täsmentämistä siten, että laillistetun ammattihenkilön tehtävään opiskelevan henkilön oikeus rokottaa rajataan koskemaan tilanteita, joissa opiskelija toimii laillistetun ammattihenkilön tehtävässä. Tehy pitää täsmennystä tarpeellisena, koska jäsenistöltä tulleiden kysymysten perusteella on ollut epäselvää, voivatko harjoittelussa olevat opiskelijat rokottaa. Opiskelijoiden osalta on lisäksi varmistettava tapauskohtaisesti riittävä osaaminen, perehdytys sekä asianmukainen ohjaus ja valvonta.

Tehy pitää ensisijaisena, että kaikilla rokottajilla on tehtävän edellyttämä riittävä ja ajantasainen osaaminen sekä rokottamiseen että mahdollisten harvinaisten haittavaikutusten, kuten anafylaksian tunnistamiseen ja hoitoon. Rokotuskoulutuksen tulee olla yhdenmukaista, laadukasta ja saavutettavaa, koska hoitohenkilöstön ammattiosaaminen muodostaa rokotustoiminnan perustan. Lausuntoluonnoksessa mainittu THL:n tarjoama rokotuskoulutus on hyvä esimerkki valtakunnallisesti yhtenäisestä koulutuksesta. Tehy painottaa kuitenkin, että työnantajalla on kokonaisvastuu varmistaa, että rokotuksia antavilla työntekijöillä on ennen tehtävässä toimimista riittävä teoreettinen ja käytännön osaaminen, asianmukainen perehdytys, kirjallinen lupa rokottamiseen sekä mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen työajalla.

Tehy pitää välttämättömänä, että rokottajalla on riittävä kliininen osaaminen arvioida rokotettavan soveltuvuutta rokotukseen sekä tunnistaa mahdolliset riskitekijät. Tämän edellytyksenä on, että arviointiin varataan riittävästi aikaa ja että käytettävissä ovat ajantasaiset ja kattavat potilastiedot. Turvallinen rokotustoiminta edellyttää lisäksi selkeitä toimintaohjeita, asianmukaisia tiloja ja välineitä, riittäviä henkilöstöresursseja sekä välittömästi saatavilla olevaa ensiapuvalmiutta. Rokotusten kirjaamisen, jälkiseurannan ja vastuunjaon tulee olla selkeästi ohjeistettuja.

Tehy pitää kannatettavana, että lääkärin vastuuta rokotustoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta täsmennetään. Erityisen kannatettavaa on, että vastuu sisältää rokottajan mahdollisuuden konsultoida lääkäriä. Konsultaatiomahdollisuuden tulee olla aidosti ja nopeasti saavutettavissa erityisesti rokotusten vasta-aiheita arvioitaessa tai yllättävien haittavaikutusten yhteydessä.

6 § Rokotusta koskevien tietojen merkitseminen potilasasiakirjoihin

Tehy kannattaa säännöksen täsmentämistä siten, että rokotuksen antaneen ammattihenkilön velvollisuutta kirjata annettu rokotus selkeytetään. Tehyyn tulleiden jäsenien yhteydenottojen perusteella työpaikoilla on ollut kirjavia kirjaamiskäytäntöjä, joten selkiyttäminen on perustelua. Ajantasainen ja viivytystenkirjaaminen on olennainen osa potilas- ja asiakasturvallisuutta. Puutteellinen tai viivästynyt kirjaaminen voi johtaa muun muassa siihen, että asiakas saa saman rokotuksen tarpeettomasti uudelleen tai että rokotussuojan arviointi myöhemmissä hoito- ja palvelutilanteissa vaikeutuu.

Tehy kannattaa säännöksen 1 momentin täsmennystä siitä, että ammattihenkilö merkitsee annetut rokotukset potilasasiakirjaan joko rokotusten seurantalomakkeelle tai vastaavaan kohtaan sähköisessä asiakas- tai potilastietojärjestelmässä. Kirjaamisvastuun tulee olla yksiselitteinen, eikä kirjaamista tule siirtää esimerkiksi toisen työntekijän tai esihenkilön vastuulle niin kuin joillakin työpaikoilla on tehty. Lähtökohtana tulee olla, että rokotustiedot kirjataan suoraan asianmukaiseen sähköiseen tietojärjestelmään mahdollisimman pian rokotuksen antamisen jälkeen.

7 § Harvinaiset rokotteet, vasta-aineet ja tutkimusaineet

-

8 § Lääkärin ja hammaslääkärin ilmoitus yleisvaarallisesta tartuntataudista

-

9 § Laboratorion tartuntatauti-ilmoitus yleisvaarallisesta tartuntataudista ja siihen liitettävät mikrobikannat tai näytteet

-

10 § Voimaantulo

-

Muita kommentteja

-

Cederberg Tiina
Tehy ry